

d ů v o d ů:

Pro dovolací řízení je sporno jen to, zda žalující strana jest ve smyslu §u 3 zákona ze dne 17. prosince 1919 čís. 17 sb. z. a n. zaměstnána u okresu způsobem tam blíže vytčeným. Ostatní náležitosti tohoto zákona jsou nesporny. V uvedeném směru bylo uvážiti tyto nesporné skutečnosti. V základě usnesení okresního zastupitelstva vystavěl okres B. chorobinec, v němž žalující strana je zaměstnána způsobem vytčeným v §u 3 uvedeného zákona, vymohl na pořízení této stavby zápůjčku, kterou úrokuje a umořuje, opatřil svým nákladem zařízení, a zařazuje náklad na udržování chorobince polovicí do výdajů v okresním rozpočtu. Další polovicí hradí země subvencí. Je tudíž okresní chorobinec v B. okresním ústavem ve smyslu §u 51 zákona o okresních zastupitelstvech ze dne 25. července 1864, čís. 27 z. zák. pro Čechy, zřízeným za účelem dobročinným pro okres a dotovaným z důchodů okresních. Okresní zastupitelstvo vydalo pro chorobinec správní pravidla, jimiž (§ 16) vyhradilo správu ústavu okresnímu výboru a sobě vrchní dohled, usnesení o zrušení ústavu, jakož i právo ustanoviti zvláštního dozorce domu, dáti mu instrukci, a usnášeti se o množství služebního personálu a výšce platu (§§ 22, 23), vše se schválením zemského výboru, jehuz bylo §em 18 vyhrazeno právo vrchní dohlídky na správu chorobince. Okresní výbor vypsál veřejný konkurs na obsazení místa zastávaného nyní žalující stranou, již bylo místo to propůjčeno usnesením okresního zastupitelstva. Z uvedených skutečností není možný jiný závěr, než že žalující strana je zaměstnána u okresu, konajíc službu, jež jest jejím stálým a výhradným povoláním, v okresním chorobinci, jako okresním ústavě dobročinném. Tím koná službu okresu, jenž vede správu ústavu, jenž udělil služební místo žalující straně, a určil i hradí aspoň částečně její služební požitky, máe zajisté právo ji propustiti ze služby. Usnesení okresní správní komise, jímž byla žalující straně přiznána povaha okresního zřizence ve smyslu uvedeného zákona ze dne 17. prosince 1919, nebylo schváleno zemským správním výborem. Tato okolnost nemění ničeho na věci. Výhrada schválení, odůvodněná ustanovením, vydaným před účinností tohoto zákona, nemůže býti na újmu okresním zřizencům, kteří jinak úplně vyhovují náležitostem zákona, a nemohou proto býti postaveni hůře, než zřizenci, ohledně nichž podobného schválení nebylo potřebí. Postačí, že uvedený zákon neustanovil mimo náležitosti přesně vytčené potřeby schválení vyšším úřadem v případech, kde příslušné usnesení okresního zastupitelstva nebo výboru potřebovalo podle ustanovení pocházejících z dřívější doby schválení toho. Je proto ustanovení zmíněného zákona vztahovati na všechny okresní zřizence vyhovující výslovným předpisům zákona bez ohledu na výhradu vyššího schválení, a právem nepřihlédl ani odvolací soud k tvrzenému nedostatku tohoto schválení.

Čís. 4476.

Pro umoření cizozemských státních dluhopisů a úvěrních papírů v tuzemsku jest příslušným soud, naznačený ve čtvrtém odstavci §u 115 j. n.

(Rozh. ze dne 16. prosince 1924, Nd I 463/24).

Žádost, by byl dle §u 28 j. n. určen místně příslušný soud pro návrh na zahájení umořovacího řízení ohledně t. zv. pláště 4·2% stříbrné renty rakouské ze dne 1. října 1868, **N e j v y š š í s o u d** zamítl.

D ů v o d y:

Ustanovení prvního odstavce §u 115 j. n., podle něhož umoření státních obligací a jim na roveň postavených úvěrních papírů navrhnouti jest u sborového soudu první stolice, v jehož úředním sídle se vedou příslušné úvěrní knihy, nelze ovšem v tomto případě použiti, protože předpis ten má na mysli pouze t u z e m s k é cenné papíry, kdežto o 4·2% stříbrné rentě rakouské, ohledně jejíhož t. zv. pláště má býti umořovací řízení zavedeno, úvěrní knihy v tuzemsku se nevedou. Tím však není řečeno, že zavedení umořovacího řízení ohledně cizozemských státních dluhopisů a úvěrních papírů v tuzemsku vůbec je vyloučeno a že žádný tuzemský soud není pro takové umořovací řízení příslušným. Platí tu předpis čtvrtého odstavce §u 115 j. n., podle něhož, není-li tu jinakého předpisu, jest pro umořovací řízení a pro povolení umoření příslušným onen okresní soud, u kterého strana za umoření žádající má v čase žádosti svůj obecný soud ve věcech sporných; to platí tím spíše, má-li umoření míti účinek jen v tuzemsku (viz také rozh. sb. n. s. čís. 1941 a 2073 ohledně dluhopisů válečných půjček). Následkem tohoto všeobecného předpisu nepřichází v úvahu § 28 j. n., který podle svého jasného znění platí jen pro případy, kde předpokladů pro místní příslušnost vůbec není, nebo kde tyto předpoklady nemohou býti zjištěny.

Čís. 4477.

Ve prospěch pozemku, zapsaného do pozemkové knihy, není oprávněn k žádosti o propůjčení nezbytné cesty pouhý jeho držitel, byť by měl důvod, postačitelý k nabytí knihovního vlastnictví.

(Rozh. ze dne 16. prosince 1924, R. II 398/24).

Návrh na zřízení nezbytné cesty byl p r v ý m s o u d e m zamítnut, r e k u r s n í s o u d návrhu vyhověl.

N e j v y š š í s o u d obnovil usnesení první stolice.

D ů v o d y:

O povolení cesty nezbytné může žádati toliko vlastník pozemku, jenž cesty potřebuje (§ 1 zák. o cestách z nouze). Že právo to nepřisluší pouhému držiteli, byť i opatřenému řádným důvodem nabývacím, vychází již z doslovu zákona, který důsledně užívá k označení toho, kdo se o cestu z nouze ucházeti může, slova v l a s t n í k pozemku (§§ 1, 2, 4, 5, 7, 9, 11, 12, 18, 24 a 25 zák.). § 11 zákona předpisuje soudci, rozhodujícímu o cestě nezbytné, aby před vyřízením návrhu přesvědčil se z knihy pozemkové o pravdivosti údajů žádosti o vlastnických poměrech nemovitostí, v úvahu přicházejících, a teprve, když po této strán-